

Những Sai Lầm Trong tháng Ramadan Cần Chỉnh Sửa

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية]

Biên soạn
Sheikh Mas-a'd Anwar

Dịch thuật:
Abu Hisaan Ibnu Ysa

2014 - 1435

IslamHouse.com

أخطاء يجب أن تصحح: أخطاءنا في رمضان

« باللغة الفيتنامية »

جمع وترتيب: الشيخ مسعد أنور

ترجمة: محمد زين بن عيسى

2014 - 1435

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nhân danh Allah, Đấng Rất Mực Độ Lượng,

Đấng Rất Mực Khoan Dung

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ
وَالْمُرْسَلِينَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، أَمَّا بَعْدُ:

Alhamdulillah, mọi lời ca ngợi, tạ ơn đều kính dâng Allah Đấng chúa tể của toàn vũ trụ và muôn loài, cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành đến cho vị Thiên Sứ cao quý nhất trong giới Nabi và Rasul, Nabi Muhammad, cho dòng dõi của Người và tất cả bằng hữu của Người, Wa Ba'd:

Cầu xin Allah ban mỗi năm mọi người đều khỏe mạnh và an lành. Cầu xin Allah chấp nhận hết mọi việc làm đức hạnh của chúng ta. Cầu xin Allah cứu tất cả chúng ta và toàn thể tín đồ Muslim khỏi hỏa ngục khủng khiếp của Ngài và xin Ngài ban thành công cho chúng ta ở trần gian và ngày sau. Quả thật, Allah đã Chủ Nhân đích thực và duy nhất.

Đạo hữu Muslim, đây là lần gặp gỡ đầu tiên của chúng ta dưới bài thuyết giảng với chủ đề “**Những Sai Lầm Trong Ramadan Cần Chính Sửa**”. Tất cả Nabi được Thượng Đế của chúng ta cử phái đến với trần gian vì mục đích báo tin mừng và khuyến cáo, cho nên không một vị Nabi nào mà lại không phải là người truyền đạt và khuyến cáo, rồi nhóm hậu nhuệ truyền nhân của giới Nabi này chính nhóm U'lama và nhóm Du-a'h (người truyền giáo) nối theo sự nghiệp đi đúng đường lối mà giới Nabi đã vạch sẵn cho

họ. Riêng trong lần gặp gỡ này tôi nghiên về phần khuyến cáo về những sai lầm thường hay mắc phải nhằm giúp việc hành đạo của chúng ta đúng theo đường lối của Nabi ﷺ đã vạch sẵn.

Có một số sai lầm mà người nhịn chay mắc phải trong Ramadan hồng phúc nhất định phải chỉnh sửa để chúng ta hưởng được ân phước vĩ đại mà tháng Ramadan mang đến, những sai lầm đó như sau:

👉 **Sai lầm thứ nhất:** Là có hàng trăm, hàng ngàn người không hiểu, không biết rõ về giáo lý nhịn chay Ramadan trong khi đây là một Rukun (nền tảng) vĩ đại của tôn giáo, vẫn có người Múlsim không hiểu đâu điều là bắt buộc, đâu điều là được phép, đâu điều là khuyến khích khi họ đang thi hành nhiệm vụ nhịn chay, thậm chí họ không rõ điều nào làm vô hiệu sự nhịn chay . . . thế thì làm sao mà họ có thể hoàn thành tốt bốn phận đúng theo yêu cầu cho được chứ. Giới U'lama nói: *“Khi Ramadan đến mỗi người Muslim trưởng thành, trí tuệ bình thường cần phải học hỏi giáo lý nhịn chay, đây là nhiệm vụ bắt buộc mỗi tín đồ Muslim trưởng thành, trí tuệ bình thường và đang cư trú tại nhà.”*

Đôi khi tôi nhận được vài câu hỏi lấy làm ngạc nhiên là họ bước vào Ramadan không tí chuẩn bị trước. Thân hữu Muslim, những người như thế cần phải đọc về giáo lý nhịn chay, tìm đến các thầy giáo Islam để trao đổi kiến thức nhịn chay để trở thành một người Muslim tôn thờ Allah trên ánh sáng kiến thức, có thể mới đáp được sắc lệnh nhịn chay mà Allah và Rasul ﷺ đã sai bảo.

👉 **Sai lầm thứ hai:** Là nhịn chay vào ngày Shak, đó chính là ngày 30 của tháng Sha'baan. Nếu ai có

thói quen nhịn chay vào thứ hai và thứ năm hoặc nhịn chay vào ba ngày vào mỗi tháng được gọi là Ayyaam Baidh (những ngày trắng) thì không sao nhưng tốt nhất không nhịn. Còn ai không có thói quen nhịn chay mà lại nhịn chay ngay ngày hôm đó là y đã cãi lời Rasul ﷺ như được ghi trong Hadith:

((مَنْ صَامَ الْيَوْمَ الَّذِي يُشْكُ فِيهِ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ ﷺ))

“**Ai nhịn chay vào ngày có sự nghi ngờ trong đó là y đã kháng lệnh của Abu Qasim ﷺ**” Hadith do năm học giả Sunnah ghi lại ngoài trừ Imam Ahmad.

👉 **Sai làm thứ ba:** Là tiếp đón Ramadan bằng âm nhạc, có lẽ những người này đã quên đi lời cầu xin mà Nabi ﷺ đã di huấn. Có người ngày mai bước vào Ramadan thì hôm nay họ lại dàn dựng dàn âm thanh cực đại để mở nhạc và ca hát in ỏi. Với hành động này là họ tự cấm bản thân hưởng đi ân phước của tháng Ramadan hồng phúc mang đến, Allah phán:

﴿وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعْبِيرَ اللَّهِ فَاتَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾﴾ الحج: ٣٢

﴿**Và đối với ai tôn trọng sắc lệnh thi hành của Allah, chính điều đó làm cho con tim biết kính sợ.**﴾ Al-Haj: 32 (chương 22).

Theo Sunnah là cầu xin rằng:

((اللَّهُمَّ أَهْلِلْهُ عَلَيْنَا بِالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ
هَيْلَالُ رُشْدٍ وَخَيْرٍ))

(Ol lo hum ma ah lil hu a' lai na bil yum ni, wal i ma ni, was sa la mah. Rab bi wa rab bu kal loh, hi la lu rush din wa khoir)

“Lạy Allah, xin hãy cho lưỡi liềm Ramadan đến với bầy tôi bằng hồng phúc, bằng niềm tin, bằng bình an và bằng Islam, Thượng Đế của tôi và của lưỡi liềm chính là Allah, hỡi lưỡi liềm chỉ đạo và tốt đẹp.”

👉 Sai lầm thứ tư: Có những người có sức khỏe hoàn toàn bình thường nhưng lại không nhịn chay vào tháng Ramadan mà không bị bất cứ lý do gì cấm cản. Đối với loại người này giới U'lama đều thống nhất rằng họ đã phạm phải đại tội, họ đã tự ý bỏ đi một Ruknun (nền tảng) trong năm Ruknun của Islam và cố tình làm lưu mờ biểu hiệu của Islam và họ không biết sợ Allah tí nào, trong khi Allah phán:

﴿وَمَنْ يُعْظَمِ شَعْبِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾ (الحج: ٣٢)

«Và đối với ai tôn trọng sắc lệnh thi hành của Allah, chính điều đó làm cho con tim biết kính sợ.» Al-Haj: 32 (chương 22). Loại người này đã dám phủ nhận sắc lệnh của Allah:

﴿فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ﴾ (البقرة: ١٨٥)

«Bởi thế, ai trong các người chứng kiến (tức có mặt tại quê nhà) trong tháng (Ramadan) thì phải nhịn chay trọn tháng.» Al-Baqarah: 185 (chương 2). Đối với loại người này phải quya lại sám hối với đại tội đã phạm, nhịn chay bù lại số ngày đã không nhịn trong tháng Ramadan vào những ngày tháng khác của năm.

Ngoại trừ trường hợp ai giao hợp với vợ vào ban ngày Ramadan thì ngoài việc phải nhịn bù lại ngày hôm đó còn phải chịu phạt nặng đó là phóng thích một nô lệ, nếu không có khả năng thì nhịn chay hai tháng liên tiếp, vẫn nếu không có khả năng thì phải xuất sáu mươi phần thức ăn cho sáu mươi người nghèo.

↳ **Sai lầm thứ năm:** Là có rất nhiều người lơ là với lễ nguyện Salah Al-Taraaweeh ngay ngày đầu tháng. Theo luật Islam đêm đi trước ngày, cho nên một khi biết được ngày mai là nhịn chay Ramadan thì đêm hôm đó là đêm đầu tiên của Ramadan đồng nghĩa lễ Salah Al-Taraaweeh cũng bắt đầu vào đêm hôm đó. Điều sai là ở ngay đêm này rất ít người đến hành lễ Salah Al-Taraaweeh đến hôm sau mọi người mới ùn ùn kéo tới hành lễ, điều này nói lên rằng mọi người ít quan tâm đến buổi lễ Salah này.

↳ **Sai lầm thứ sáu:** Là thức thâu đêm suốt sáng trong các quán cà phê, với bạn bè, nô đùa, âm nhạc, xem phim, xem đá bóng . . . họ cho rằng đó là việc làm khấy động những đêm Ramadan. Đến khi vào ban ngày thì họ lại ngủ cho đến mặt trời lặn lơ là với nhiệm vụ Salah. Đây là việc làm Bid-a'h tội tệ nhất, và một điều không thể hiểu nổi là tại sao họ lại nhịn chay bằng điều Halal rồi lại xả chay bằng những điều Haram, thấy rằng bắt đầu và kết thúc của việc nhịn chay của họ là những hành động Haram. Có người đã xả chay không bằng thức ăn hay thức uống gì cả mà lại bằng thuốc lá

↳ **Sai lầm thứ bảy:** Là việc mọi người trở nên lười biếng hơn trong tháng Ramadan hồng phúc này hoặc thấy rằng họ giết thời gian nhịn chay bằng những việc làm không mang lại hữu ích. Thân hữu Muslim, tháng Ramadan

là tháng năng nổ, chuyên cần, siêng năng hơn nữa trong việc hành đạo, bởi Ramadan là tháng rèn luyện của năm để người Muslim sống đúng chỉ đạo đến tháng Ramadan sang năm. Nhưng đáng tiếc có rất nhiều người quên rằng tháng Ramadan là tháng hành đạo, là trường học rèn luyện bản thân thêm ngoan đạo, thêm hoàn thiện, là cơ hội nhận được tấm vé được phóng thích khỏi hỏa ngục, là dịp để người Muslim nhân công đức từ nhịn chay, từ việc đứng hành lễ Salah, từ việc xướng đọc hoặc lắng nghe Qur'an, từ việc cư xử tốt với bà con láng giềng, từ việc tìm đến nghe thuyết giảng ở các Masjid hoặc trên mạng internet hoặc trên đĩa mp3, Alhamdulillah ngày nay có vô số cách để chúng ta nghe được những bài thuyết giảng đó.

 Sai lầm thứ tám: Là mọi người lơ là, cầu thả hoặc thậm chí bỏ hành lễ Salah, đây là một tai nạn trong tôn giáo. Có lẽ số người không nhịn chay Ramadan sẽ ít hơn nhiều với số người chỉ nhịn chay mà lại không hành lễ Salah. Thân hữu Muslim, có lợi ích gì cho việc chỉ nhịn chay mà không hành lễ Salah. Họ nào biết được rằng có nhiều U'lama cho rằng việc làm đó là Kafir (trở thành người ngoại đạo), còn theo đại đa số U'lama thì cho rằng ai bỏ hành lễ Salah và sau khi được khuyên bảo, được đưa ra đầy đủ bằng chứng nhưng y vẫn bác bỏ thì đó là Kafir.

Có một câu hỏi dành cho họ: Ai ra lệnh cho các bạn nhịn chay Ramadan? Nếu các bạn trả lời là Allah, vậy bốn phạm hành lễ Salah chẳng phải Allah cũng ra lệnh cho bạn hay sao? Chẳng lẽ các bạn dám đoi co với Allah à ?

﴿أَفْتَوْمُنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ (سورة البقرة: ٨٥)

﴿Phải chăng các người chỉ tin một phần của kinh sách và phủ nhận phần còn lại? Do đó, phần hình phạt dành cho những ai trong các người làm điều đó không gì khác hơn là sự nhục nhã ở đời này; rồi vào Ngày phục sinh, họ sẽ nhận một sự trừng phạt khủng khiếp hơn, và Allah không phải không hay biết những gì các người làm.﴾ Al-Baqarah: 86 (chương 2).

Hay là các bạn vẫn chưa nghe được sắc lệnh:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ (سورة البقرة: 208)

﴿Hỡi những người có đức tin! Hãy gia nhập Islam một cách trọn vẹn và chớ đừng theo bước chân của Shaytan bởi quả thật nó là kẻ thù thực thụ của các người.﴾ Al-Baqarah: 208 (chương 2), hay là các bạn muốn lựa chọn việc hành đạo nào bạn thấy thích thú, thấy phù hợp thì các bạn làm theo còn việc nào không thích thì không làm theo u. Nabi ﷺ đã từng nói:

((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا))

“Ai nhịn chay Ramadan bằng niềm tin vào Allah.” Nếu các bạn nhịn chay Ramadan bằng niềm tin là các bạn đã đứng hành lễ Salah rồi, và việc các bạn chỉ nhịn chay mà

không hành lễ Salah chứng tỏ các bạn chỉ làm theo dục vọng bản thân.

👉 **Sai lầm thứ chín:** Thấy rằng có rất nhiều người chỉ hành đạo trong tháng Ramadan duy nhất còn tất cả các tháng khác trong năm không hành lễ Salah gì cả. Chẳng lẽ Allah chỉ bắt buộc các bạn hành lễ Salah duy nhất trong Ramadan không hay sao? Không, mà Ngài bắt buộc toàn thể người Muslim phải hành lễ Salah cho đến ngày lia khỏi trần gian ngoại trừ người Muslim nào đó bị khùng điên, tinh thần không bình thường thì mới không bắt buộc hành lễ còn tất cả phải hành lễ, thậm chí ai đó chỉ còn mỗi khối óc bình thường còn tất cả các bộ phận khác của cơ thể đều bị tê liệt kể cái miệng thì cũng phải hành lễ Salah. Người Muslim phải biết rằng chúng ta tôn thờ Allah chứ chúng ta không tôn thờ Ramadan, bởi Ramadan đến rồi lại đi còn Thượng Đế chúng ta là Đấng Sống Mãi, Đấng Bất Diệt, Allah đã hạ sắc lệnh rằng:

﴿وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ﴾ (الحجر: ٩٩)

﴿**Và hãy tôn thờ Thượng Đế của Người cho đến khi cái chết đến với Người.**﴾ Al-Hijr: 99 (chương 15).

Allah đã kể về những lời nói đầu tiên của Nabi Ysa عليه السلام khi Người còn đang là trẻ sơ sinh,

﴿إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۖ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۖ﴾ (سورة مريم: ٣٠، ٣١)

﴿**Quả thật, Ta là người nô lệ của Allah, Ngài ban cho Ta kinh sách và chỉ định cho Ta làm một vị Nabi * Và Ngài**

làm cho Ta thành điều phúc lành tại bất cứ nơi nào Ta ở và Ngài ra lệnh cho Ta phải dâng lễ nguyện Salah và đóng Zakah bắt buộc suốt thời gian Ta còn sống.﴾ Mar-yam: 30 - 31 (chương 19). Và Nabi ﷺ đã từng nói:

((إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ))

“**Một khi con người chết thì mọi việc làm của y đều bị cắt đứt, ngoại trừ ba điều.**” Thấy rằng việc hành đạo của người Muslim không chấp dứt cho đến khi y không còn thở được nữa.

✎ **Sai lầm thứ mười:** Là mọi người không xác định rõ việc định tâm nhịn chay Ramadan ngay trong đêm, có Hadith do Dar Al-Qutni và được Sheikh Al-Anbaani xác thực, Nabi ﷺ nói:

((مَنْ لَمْ يُبَيِّنِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَامَ لَهُ))

“**Ai không phân biệt rõ định tâm nhịn chay (Ramadan) trước Salah Al-Fajr thì sự nhịn chay của y vô hiệu.**”

Chú ý: Sự định tâm trong đêm như thế này chỉ bắt buộc với loại nhịn chay bắt buộc như Ramadan, còn nhịn chay Sunnah thì được phép định tâm bất cứ lúc nào vào ban ngày miễn sao vẫn chưa ăn, chưa uống, chưa vi phạm bất cứ điều gì làm hư nhịn chay kể từ khi rạng đông của ngày muốn nhịn, bởi có lần sau Salah Al-Fajr Rasul ﷺ hỏi vợ A-i'-shah ﷺ: ((هَلْ عِنْدَكُمْ شَيْءٌ؟)) “**Nàng có gì ăn không?**” bà đáp:

Không, thưa Rasul. Thì Người nói: ((فَإِنِّي إِذَا صَائِمٌ)) “**Vậy Ta sẽ nhịn chay.**”

Việc định tâm có thể ngay vào buổi tối rằng ngày mai mình sẽ nhịn chay Ramadan, đến lúc xả chay thì lại tiếp tục định tâm ngày mai sẽ nhịn chay tiếp và cứ thế. Tuy nhiên để dễ dàng hơn chúng ta chỉ cần định tâm nhịn chay trọn tháng Ramadan ngay ở đêm đầu tiên của tháng là đủ, đây là ý kiến của một số U'lama khác.

Cách thức định tâm là khi chúng ta thức dậy ăn cơm nhịn thì đó chính là định tâm không cần phải nói ra lời định tâm gì cả. Đối với ai dám cắt đứt định tâm khi đang nhịn chay thì nhịn chay trở nên vô hiệu. Thí dụ: Một người nhịn chay đến trưa thì lại định tâm xả chay nhưng không ăn uống gì cả cho đến mặt trời lặn thì sự nhịn chay đó vô hiệu bởi định tâm là Rukun (nền tảng) đầu tiên của nhịn chay một khi có không còn thì nhịn chay cũng vô hiệu, bởi Nabi ﷺ đã nói:

((إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى))

“Quả thật, mọi việc làm bắt đầu bằng sự định tâm và mỗi việc làm của con người được tính toán bằng sự định tâm của y.” Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

👉 **Sai lầm thứ mười một:** Là việc nói định tâm nhịn chay bằng lời diễn hình như nói: *“Tôi định tâm nhịn chay Ramadan ngày mai vì Allah.”* Thân hữu Muslim, chúng ta đang quan hệ với Đấng Chủ Tể thông hiểu hết tất cả mọi việc từ huyền bí đến thực tại như Allah đã xưng:

﴿يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ﴾ (غافر: ١٩)

﴿Ngài am tường mọi việc gian xảo trong mắt chúng và những điều dối trá giấu kín trong lòng họ.﴾ Ghaafir: 19 (chương 40). Sheikh Al-Islam Ibnu Taimiyah ﷺ nói:

“U’lama Islam đồng thống nhất rằng việc nói ra lời định tâm không phải là điều bắt buộc mà là điều Bid-a’h.”

Sai lầm thứ mười hai: Là người nhịn chay trở nên thiếu kiên nhẫn, dễ tranh cãi, đôi khi dùng đến tay chân, đặc biệt là gần đến giờ xả chay có người trở vô cùng bất lịch sự, chỉ vì miếng ăn đơn hay chỗ ngồi thậm chí họ sẵn sàng văng tục bằng lời lẽ lộ bịch không phù hợp là một người Muslim đang nhịn chay sẵn đón ân phước nơi Allah. Chẳng lẽ, mọi người lại quên rằng Ramadan là tháng để rèn luyện bản thân hay sao, chẳng phải Nabi ﷺ của chúng ta từng nói:

((وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٌ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ، وَلَا يَسْخَبْ، فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ.))

“SỰ nhịn chay là vật chắn, cho nên khi các người nhịn chay thì chớ nói lời dâm dục, cũng chớ gào thét chửi bới. Một khi người nhịn chay bị ai đó chửi hoặc đuổi giết thì hãy nói: “*Quả thật, tôi đang nhịn chay.*”

Sai lầm thứ mười ba: Là cố tình trì trệ việc xả chay khi đã đến giờ, hành động này là sai hoàn toàn. Thân hữu Muslim, chỉ cần nghe được tiếng “*Allahu Akbar*” của Azaan Al-Maghrib là xả chay ngay, không chờ đợi bất cứ gì nữa, thậm chí chỉ cần nghe được “*Allah*” là được xả chay rồi. Bởi đây là hành động Sunnah, Nabi ﷺ nói:

((لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ))

“Mọi người sẽ vẫn được hưởng điều tốt khi họ biết tranh thủ xả chay (khi đã đến giờ).” Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

👉 Sai lầm thứ mười bốn: Là việc mọi người chỉ tập trung ăn uống lúc xả chay mà quên đi lặp lại lời của người Azaan. Thân hữu Muslim, lời cầu xin lúc Azaan được chấp nhận, nên đừng để mất cơ hội đó. Nabi ﷺ nói:

((إِذَا سَمِعْتُمُ التَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ))

“Khi các người nghe được lời Azaan thì hãy lặp lại theo lời đó.” Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

Được ghi trong bộ Sunan của Abu Dawood, Rasul ﷺ đã cầu xin lúc xả chay:

((اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ، ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ
الْعُرُوقُ وَتَبَّتْ الْأَجْرُإُنْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ))

(Ol lo hum ma la ka sum tu, wa bi ka a man tu, wa a' la riz
qi ka af tar tu, za ha baz za ma, wab tal la til u' ruq, wa tha
ba tal aj ru, in sha Allah)

“Lạy Allah, vì Ngài bẻ tôi đã nhịn chay, chỉ Ngài bẻ tôi tin tưởng, với bổng lộc của Ngài bẻ tôi xả chay. Đã xong rồi sự khát và mệt mỏi. Nếu Allah muốn, sẽ được ban thưởng.” Rồi sau đó cầu xin thêm bất cứ điều gì tốt đẹp ở trần gian và ngày sau.

👉 Sai lầm thứ mười lăm: Là việc bỏ không hành lễ Salah Al-Maghrib đúng giờ giấc cùng với tập thể tại Masjid, họ diện lý do bận rộn xả chay. Đúng vậy, khi đến giờ thì xả chay liền nhưng nên ăn đơn giản để chuẩn bị hành lễ Salah cùng tập thể tại Masjid, Allah phán:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّكْعِينَ﴾ (البقرة: ٤٣)

﴿Và hãy dâng lễ Salah một cách chu đáo, đóng Zakat bắt buộc và hãy cúi lạy cùng với tập thể (trong các Masjid)﴾
Al-Baqarah: 43 (chương 2).

👉 **Sai lầm thứ mười sáu:** Là việc xả chay cùng lúc điều Halal và điều Haram. Thấy rằng có người liền ăn vôi vãi vài miếng thức ăn thì liền đốt thuốc lá hút, trong khi đó Nabi ﷺ đã di huấn rằng:

((إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ صَائِمًا فَلْيُفْطِرْ عَلَى التَّمْرِ فَإِنْ لَمْ يَجِدِ التَّمَرَ فَعَلَى الْمَاءِ فَإِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ))

“Một khi các người nhịn chay thì hãy xả chay bằng chà là, nếu không có thì xả chay bằng nước lã. Quả thật, nước lã là tinh khiết.” Hadith do bốn học giả trong nhóm Sunan ngoại trừ học giả Al-Nasaa-i ghi lại, ông Al-Haakim nói: “*Hadith Saheeh đúng theo yêu cầu của Al-Bukhari.*”

👉 **Sai lầm thứ mười bảy:** Là việc mọi người phung phí thức ăn lúc xả chay, đôi khi thấy được rằng thức ăn thừa còn rất nhiều bị bỏ vào thùng rác trong khi đó lại là thức ăn của bao người khác đang chờ đợi, mọi người nào biết được rằng chúng ta sẽ bị tính sổ nghiêm khắc trong việc phung phí đó. Allah phán rằng:

﴿ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ﴾ (التكاثر: ٨)

﴿Rồi chắc chắn các người sẽ bị tra hỏi về mọi hồng phúc (đã hưởng thụ ở cuộc sống trần đời).﴾ Al-Takaa-thur: 8 (chương 102), Allah phán ở chương khác:

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾ (الأعراف: ٣١)

﴿Các người hãy ăn uống cho thỏa thích nhưng chớ phung phí. Bởi Allah không bao giờ thương yêu những kẻ phung phí.﴾ Al-A'raaf: 31 (chương 7). Và Nabi ﷺ đã nói:

((مَا مَلَأَ آدَمِيٌّ وَعَاءَ شَرًّا مِنْ بَطْنٍ حَسْبُ الْآدَمِيِّ لَقِيمَاتٌ يُقْمَنَ صُلْبُهُ فَإِنْ غَلَبَتِ الْآدَمِيَّ نَفْسُهُ فَتُلُكُ لِلطَّعَامِ وَتُلُكُ لِلشَّرَابِ وَتُلُكُ لِلنَّفْسِ))

“Không điều nào tồi tệ bằng việc con người cố tình nhét đầy bụng mình trong khi chỉ cần vài ba miếng là đủ để phục hồi sức. Nếu cần phải ăn no thì hãy (chia bao tử thành ba phần) một phần ba thực ăn, một phần ba thức uống và một phần ba để thở.”

Imam Al-Shafi-y' nói: “Trướng bụng sẽ làm mất đi trí tuệ”

Có số U'lama khác nói: “Ai chỉ biết quan tâm đến cái bụng mình thì giá trị của y chỉ đổi bằng những gì xuất ra từ nó.”

Có người lúc xả chay ăn đến trướng cả bụng, khi đến Masjid thì nặng nề thở hổn hển và khi Imam đọc Qur'an dài thì than van. Đối với loại người này thì anh hãy tự mình mà giảm lại khẩu phần ăn nếu cái bụng của anh biết nói chuyện là nó đã than rồi. Thấy rằng sau Ramadan có rất nhiều người bị bệnh liên quan đến đường tiêu hóa do họ ăn uống quá độ trong tháng, trong khi Ramadan là tháng giúp cơ thể khỏe mạnh hơn, để bao tử có thời gian tạm ngưng hoạt động sau 11 tháng hoạt động cực nhọc. Hành động này hoàn toàn không giống lời di huấn của Nabi ﷺ.

👉 **Sai lầm thứ mười tám:** Là việc bỏ không ăn Suhoor (thức ăn nhịn) hoặc ăn quá sớm. Theo Sunnah là nên ăn Sahoor dù chỉ một trái chà là, một ngụm nước thì sẽ được Allah ban cho hồng phúc trong miếng thức ăn đó. Thời gian ăn Suhoor đúng Sunnah nhất là chờ gần đến giờ Azaan mới ăn, Nabi ﷺ nói:

((لَا تَزَالُ أُمَّتِي مَجْزِيَةً مَا عَجَلُوا الْإِفْطَارَ وَأَخَّرُوا السُّحُورَ))

“Cộng đồng của Ta sẽ luôn miễn sao họ biết tranh thủ xả chay ngay (khi đến giờ) và trì trệ việc ăn Suhoor.” Hadith Ahmad ghi.

Ông Zaid bin Thaabit ﷺ kể: *“Chúng tôi đã ăn Suhoor cùng với Nabi ﷺ xong là chúng tôi đứng dậy cùng hành lễ Salah.”* Có người hỏi: Khoảng thời gian từ lúc ăn đến giờ Azaan là bao lâu? Zaid đáp: *“Khoảng một người đọc được năm mươi câu Kinh.”* Dựa vào Hadith này thì chỉ cần nửa tiếng hoặc tối đa một tiếng trước giờ Azaan Al-Fajr là tốt nhất.

Những lợi ích của việc ăn Suhoor trẻ:

- 1- Làm đúng Sunnah.
- 2- Hỗ trợ bản thân đủ sức lực nhịn chay đến chiều.
- 3- Chắc chắn sẽ hành lễ Salah Al-Fajr cùng tập thể tại Masjid, Inshaa Allah.

👉 **Sai lầm thứ mười chín:** Là mọi người không kiềm chế được tay chân trong lúc nhịn. Đúng, cái bụng đã nhịn không ăn uống và không giao hợp vợ chồng như cái miệng thì không ngừng nói dóc, nói láo, nói gạt, nói

xấu, nói vu khống; còn con tim thì không chịu nhịn mà lại chứa đầy ganh tỵ, đố kỵ, hiềm khích; còn con mắt thì lại nhìn vào mọi thứ Haram như nhìn vào phụ nữ không phân biệt nhìn thực tế hay nhìn qua phim ảnh, báo chí. Mọi người quên rằng ngoài nhịn ăn uống, nhịn giao hợp thì cần phải nhịn tất cả mọi thứ khác trên cơ thể. Nabi ﷺ đã nói:

((رَبِّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْعَطَشُ وَرَبِّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا السَّهَرُ))

“Người xả chay (bằng thứ Haram) thì giá trị của nhịn chay y không gì ngoài đói và khát, còn người đứng hành lễ đêm (ở nơi Haram) thì giá trị của buổi lễ y không gì ngoài thức đêm.” Hadith do Al-Nasaa-i và Ibnu Maajah ghi.

Có Hadith khác Rasul ﷺ nói:

((مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ))

“Ai không từ bỏ nói dối, nói láo, ngược lại còn làm thì Allah không cần đến việc nhịn ăn, nhịn uống của y.” Hadith do tập thể Hadith ghi lại ngoại trừ học giả Muslim.

👉 Sai lầm thứ hai mươi: Là việc mọi người không quan tâm nhiều việc hành lễ Salah Al-Taraaweeh hoặc chỉ lựa chọn hành lễ vào vài đêm nhất định. Thấy rằng ở những ngày đầu Ramadan, mọi người đến đầy áp Masjid đến khi đến giữa tháng thì số lượng người giảm đi nhiều. Đến khi vào các đêm lẻ của mười ngày cuối 21, 23, 25, 27, 29 thì đầy áp cả Masjid còn những ngày chẵn 20, 22, 24, 26,

28, 30 thì lại chẳng có người trong khi những ngày cuối là những ngày cần năng nổ, cần siêng năng hơn nữa mới đúng.

Có nhiều người lựa chọn Imam đọc Qur'an rất ngắn, ngắn đến mức không thể đọc kịp các lời cầu xin trong Salah, thấy rằng bài Al-Fatihah thì đọc một hơi rất nhanh rồi tiếp đọc những chương rất ngắn từ Al-Dhuha trở về Al-Naas và đọc nhanh vô cùng, rồi thay đổi động tác nhanh tựa gà mổ thóc. Mọi người hãy biết rằng đây không phải là Salah mà đây là hành động ăn trộm trong Salah, đây là hành động Haram, đây là trò đùa giễu cợt trước Đấng Hùng Mạnh, bởi Nabi ﷺ nói:

((أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ))

“Kẻ trộm xấu xa nhất là kẻ trộm chính lễ Salah của y.”
Hadith do Ahmad và những học giả khác bằng đường truyền Saheeh.

Đối với hành lễ Salah Al-Taraaweeh vội vã không hề giống với bất cứ lễ nguyện Salah nào của Nabi ﷺ hay của bất cứ Sahabah nào hay của bất cứ U'lama nào trong bốn trường phái lớn (Al-Hanafi, Al-Maaliki, Al-Shaafi-i' và Al-Hambali). Ngược lại, xưa kia có người Sahabah đã phải chống gập, đứng dựa tường trong lúc hành lễ do buổi lễ đọc dài.

👉 Sai lầm thứ hai mươi mốt: Là việc mọi người sẵn sàng mượn nợ để mua thức ăn đầy ắp dự trữ trong nhà để nhịn chay Ramadan trong khi Allah đã phán rằng:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2).

👉 **Sai lầm thứ hai mươi hai:** Là việc mọi người không tận dụng cơ hội Ramadan mà rèn luyện trẻ nhỏ bắt chước nhện chạy và đứng hành lễ Al-Taraaweeh, xưa kia bà Rubaiya' bint Mu-a'wwiz 🕌 kể: “*Xưa kia, chúng tôi đã dụ đám trẻ bằng những trò chơi và đồ chơi để chúng nhện chạy, mỗi khi chúng khóc đòi ăn thì chúng tôi lại bày trò chơi khác cho đến giờ xá chay.*” Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

👉 **Sai lầm thứ hai mươi ba:** Là việc người chồng không quan tâm đến vợ con, anh chỉ biết đi Masjid hành lễ Salah Al-Taraaweeh còn vợ con thì muốn làm gì làm, có những người chồng biết vợ con mình đi làm những điều sai trái trong lúc anh ta đi hành lễ nhưng anh ta vẫn mặc kệ, trong khi việc quản lý gia đình là nhiệm vụ bắt buộc người chồng và anh ta sẽ chịu trách nhiệm trong việc quản lý đó, chẳng lẽ anh ta chưa từng đọc được lệnh phán của Allah:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا﴾ التحريم: ٦

﴿Hỡi những người có đức tin! Hãy bảo vệ bản thân và gia đình các ngươi tránh khỏi hỏa ngục.﴾ Al-Tahreem: 6 (chương 66), và Nabi 🕌 đã nói:

((كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ))

“Tất cả các ngươi là người quản lý và tất cả các ngươi phải chịu trách nhiệm về việc quản lý của mình.” Hadith do Al-Bukhari và Muslim ghi.

👉 **Sai lầm thứ hai mươi bốn:** Là việc mọi người khi chưa kịp tắm Junub thì không nhịn chay, thân hữu Muslim việc tắm Junub không phải là điều kiện để nhịn chay Ramadan, chẳng phải xưa kia đã định tâm nhịn trong lúc người chưa kịp tắm Junub hay sao!

👉 **Sai lầm thứ hai mươi lăm:** Là việc mọi người không quan tâm nhiều về Qur'an, có người chỉ đọc vài trang, đọc không suy ngẫm, không cố gắng đọc hết quyển Qur'an trong Ramadan. Thân hữu Muslim, được ghi chép trong bộ Saheeh Al-Bukhary xưa kia Đại Thiên Thần Jibreel đã đến ôn Qur'an với Nabi ﷺ vào mỗi đêm của Ramadan, bởi Ramadan là tháng Qur'an được thiên khai,

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ﴾ البقرة: ١٨٥

﴿Tháng Ramadan chính là tháng mà Thiên Kinh Qur'an được (khởi đầu) mặc khai, nhằm hướng nhân loại đến với chân lý và qua Qur'an họ sẽ biết được đâu là thiện và đâu là ác (đâu là chân lý sáng chói và đâu là lầm lạc không lối thoát).﴾ Al-Baqarah: 185 (chương 2).

Giới U'lama xưa kia nói: “*Ramadan là tháng xường đọc Qur'an và xuất thức ăn.*”

Imam Maalik là học giả Hadith nhưng khi vào Ramadam thì ông không còn dạy Hadith nữa mà dành hết thời gian vào xường đọc Qur'an và ông đã đọc ba mươi lần trọn quyển Qur'an trong Ramadan.

Còn Imam Al-Shaafi-i' nỗ lực hơn nữa ông đã đọc sáu mươi lần trọn quyển Qur'an trong tháng Ramadan, ban ngày một lần và ban đêm một lần.

Có U'lama thì đọc cứ bảy ngày là đọc trọn quyển, có người đọc ba ngày là trọn quyển.

✍ **Sai lầm thứ hai mươi sáu:** Là việc phụ nữ nhịn chay trong lúc có kinh nguyệt và ra máu hậu sản, đây là hành động sai trái rất lớn, Allah không bảo các cô như thế mà Ngài cho phép các cô ăn uống tự do trong những ngày đó rồi nhịn bù lại sau đó.

✍ **Sai lầm thứ hai mươi bảy:** Là việc mọi người không sẵn đón đêm Al-Qadr (định mệnh), bỏ đi Sunnah Al-E'tikaaf nhưng lại lún sâu vào tội lỗi ngay cả đang trong Ramadan.

Tín hữu Muslim thân mến, trên là một vài sai lầm mắc phải thường gặp của người Muslim trong tháng Ramadan hồng phúc. Với bài viết này mong rằng Allah sẽ mang lại hồng phúc, mang đến chỉ đạo chân lý, ánh sáng cho tất cả những ai nghe, đọc và làm theo.

Tác giả

Sheikh Mas-a'd Anwar